

Stefan Moysa

"Orientierungen am Evangelium?, Ferdinand Kerstiens, Mainz 1973 : [recenzja]

Collectanea Theologica 44/4, 204

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ferdinand KERSTIENS, *Orientierungen am Evangelium*, Mainz 1973, Matthias-Grünwald-Verlag, s. 111.

Książka powstała z przemówień do studentów i mówi o pewnych zasadniczych zagadnieniach i postawach życia chrześcijańskiego, jak pokuta, asceza, posłuszeństwo, pokora, łaska, modlitwa i inne. Rozważania nad tymi zagadnieniami toczą się mniej więcej w taki sposób: autor wychodzi z dotychczasowego i obiegowego pojmowania pewnego problemu, konfrontuje to pojęcie z Pismem św., ażeby później przejść do praktycznych zastosowań. Cały nacisk jest położony na to, aby pewne pojęcia dziś już nic nie mówiące, przeformułować, znaleźć ich wyraz współczesny i zobaczyć ich zastosowanie w życiu. Konfrontacja z Pismem św. jest przy tym źródłem głębszego i prawdziwszego ujęcia danego zagadnienia.

Parę przykładów pozwoli zrozumieć ową metodę. Omawiając więc pokutę, autor wpierw mówi, że nie jest ona wysiłkiem ascetycznym, w którym człowiek umyślnie zadaje sobie cierpienia, ani też obrzędem magicznym, w którym wszystko zostaje samo załatwione. Pokuta w Nowym Testamencie jest zawsze skierowana ku przyszłości i nowemu życiu. Jest to postawa człowieka, który znalazł drogocenny skarb w roli i pełen radości sprzedał wszystko, co miał, aby tę rolę nabyć (por. Mt 13, 44). Cały nacisk położony jest na radość z powodu otrzymania nowego życia. Konkretnie w życiu pokuta powinna być związana z rozpoznaniem szansy życiowej, którą człowiek zaniedbał, wraz z zastanowieniem się, w jaki sposób może on tę szansę w przyszłości wykorzystać.

Inny charakterystyczny przykład stanowią rozważania nad ascezą. Autor odrzuca pojęcie ascezy, wynikające z dualistycznego pojmowania człowieka i pogardy dla cielesnej i zmysłowej struktury. W Nowym Testamencie, krzyż, który jest wyrazem dążeń ascetycznych nie stanowi sam dla siebie celu. Przychodzi zawsze związany z pewnym zadaniem do wykonania, jest konsekwencją służby dla ludzi i miłości Chrystusa ku ludziom. W bliższym życiu natomiast asceza jawi się jako konieczność wynikająca ze spotkania z ludźmi i przyjęcia ich takimi, jacy są. W innych wypadkach asceza będzie polegała na przyjęciu krytyki, jakiej doznajemy od innych, albo na takim gospodarowaniu swoim czasem, aby być zawsze na usługi bliźniego.

Rozważania mają charakter nie wykończonego dialogu, który trzeba dalej prowadzić. Zawierają one cenne przemyślenia, domagające się jednak szerszego opracowania teologicznego. Tego rodzaju opracowania okazałyby zapewne, że także u dawniejszych autorów ascetycznych i teologicznych istnieją wartości, które człowiek współczesny może sobie przyswoić, na co Kerstiens nie zwraca dostatecznej uwagi. Niemniej pozostaje ważnym przyczynkiem, ułatwiającym spojrzenie na życie współczesne z chrześcijańskiego punktu widzenia i dostrzeżenie wyzwania zawartego w dzisiejszej sytuacji.

Ks. Stefan Moysa SJ, Warszawa

Ladislaus BOROS, *Über das christliche Beten*, Mainz 1973, Matthias-Grünwald-Verlag, s. 166.

Wśród licznych studiów, które ukazują się dziś na temat modlitwy, książka ta zajmuje szczególne miejsce. Nie jest to bowiem ani teologia, ani też praktyczny przewodnik modlitwy, stanowi raczej pewien luźny zbiór teoretycznych rozważań, zmierzający do wykazania, że modlitwa jest zasadniczym wymiarem egzystencji chrześcijańskiej.

Czasy dzisiejsze stwarzają pewne specyficzne trudności w modlitwie. Taką podstawową trudnością jest znane dziś „milczenie Boga”. Znaki obecności Bożej są bowiem mniej wyraźne i trudniej rozpoznawalne niż daw-